

A patak lelke

A pataknak lelke van. Így mondták a falubeliek. Az oreshaki ház kertje a patakba lógott, annak a partján ástam. Két kézzel tartottam a lapátot, a feléig se értem. Késő volt már, hallottam, ahogy a nyáj végigvonul a főúton, át a kőhídon, egészen a pásztor, Gavrail házáig. A föld egyre nedvesebb lett, izzadságom lehűtötte a szél, én pedig ástam. A túlpárt romos házának ablakában olykor megcsillant a fény. A kocsmáros lányának aranyfoga volt az. Gyakran lehetett látni, főleg, amikor a szomszéd falu legényei a lány melle közé nyomták a fejüket. Szép volt. A lány. Az anyja a parton száradó ruhákat gyűjtötte egy kosárba, szürke felhők takarták a napot. Amikor felnéztem az ásásból, rám mosolygott. Ronda volt. Egyre nehezebben emeltem az ásót, fáztam. Dühös voltam, amiért egy borosüvegen és néhány oda nem illő kövön kívül semmit se találtam. Egy utolsó szúrás, amikor egy gilisztát kettévágva megakadt az ásó. Ahogy a hegye koppant, megállt a patak vize. Ahogy a falu papjainak halálakor. A papok voltak az egyetlenek, akiket csak a patak gyászolt, mert a falubeliek tudták, a közeli kolostorból másnap úgyszólván új érkezik. Belenyúltam a sötét gödörbe, majd ujjaimmal körbetapogattam. Egy doboz volt. A növények gyökerei szorosan fonták körül. Ahogy húztam, a mellkasom a talajnak feszült, a nyakamban lógó aranyszüzet örökre a bőrömbé pecsételve. Itt. A gyökerek roppanva szakadtak egymás után. Végül szomorúan, de megadták magukat. Pléh doboz. A doboz négy sarkán négy apró lakat lógott, a fedelén különböző színes rajzok. Egy oldalára dőlt katica, egy törött, háromfogú fésű, egy kígyó és mellette egy furulya. Más nem díszítette.

Nem tudtam kinyitni. Nem mertem tönkretenni a falát, hátha valami értékes van benne, a lakatok levágásához meg gyenge voltam. Rázásra tompán koppant, ahogy a fák közt visszhangzó szarvasagancsok. Délutánonként hosszasan ültem előtte a padlón, vacsora után pedig a párnámra fektetve tanulmányoztam, sárfoltokat hagyva a huzaton. Lámpaoltás előtt az ágyam alá toltam. Gondosan, halkán. A világ eközben élesebbé vált. Élesebben figyeltem én is. A falut, a kapukat, a házakat, az embereket. Mindent. Egy oldalára dőlt katica, egy törött, háromfogú fésű, egy kígyó és mellette egy furulya... Láttam a mezőn, fűszál oldalán mászó katicát, kövek között kígyót, a pásztor szőttesén fekvő furulyát. Egy alkalommal még a fodrászhoz is elmentem, ahol egy befőttesüveg szürke levében törött fésű ázott. De semmi. Bár távolinak tűnt, mégis úgy éreztem, minden nap egy lépéssel közelebb kerülök a megfejtéshez, a doboz végtelenül tág belsejéhez. Senki sem segített. Mert senki sem tudott róla. Nem akartam senkivel se megosztani, hogy mit is találtam a parton. A patak persze tudta. Legalábbis akkor azt hittem. Amikor kísértáltam a kert végébe, a patak mindig megállt. De csak, ha a doboz is velem volt. Amikor visszaindultam a házba, a levegőben a halak újra a vízbe estek, a távoli zuhatag pedig egy hangosat loccsant. Így telt el egy év. Talán kettő.

Egyik nap magammal vittem a dobozt az iskolába. Azon a héten lettem először szerelmes. Nem tudtam, hogy szerelem, egyszerűen csak azt éreztem, kész vagyok megosztani a titkom. A padban ülve a lakatokat simogattam. Éppen aznap tanultuk az ábécé ötödik betűjét, a D-t. Az oldalára borult katicát... Akkor jöttem rá. Tornaórán kiszöktem a kerítés egyik meglazult deszkája alatt, és a dobozt magamhoz ölelve futottam végig a főúton. Piros arcokra csodálkozva ugráltak félre előlem az asszonyok. Én pedig csak futottam, át a piacon, végig a patak mellett, házáig. Belöktem a kaput, és beszaladtam a konyhába. Apám éppen ebédelt, anyám pedig a tányérokat építette egy kupacba. Apám felemelte tekintetét a levesről, megsimította haját és táskás szemeivel rám nézett. Anyám az egyik tányérral kezében fordult felém.

– Apa... – lihegtem – apa, mi van erre írva? – azzal az asztalra csaptam a még mindig kissé sáros dobozt.

Anyám sikoltása alatt a tányér földre zuhant, apám tágra nyílt pupilláiban megláttam magamat, a távolban pedig a zuhatag loccsant.

– Desi... Desislava. – dadogta apám, miközben lassan magához húzta a dobozt. Egy oldalára dőlt katica, egy törött, háromfogú fésű, egy kígyó és mellette egy furulya. A húgom, DESI.